

PS HYTE-viesti

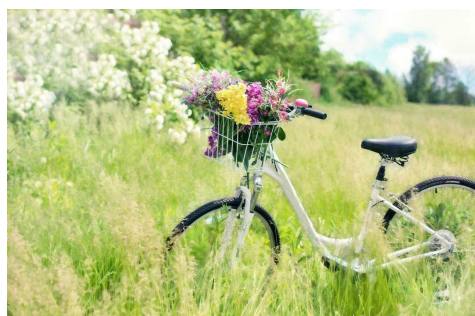
POHJOIS-SAVON HYTE

PS HYTE -VIESTI NRO 7/2022

Pohjois-Savon HYTE -viesti kokoaa tietoa, vinkkejä ja tapahtumia maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnasta. HYTE-viesti lähetetään kerran kuukaudessa joka kuukauden ensimmäinen torstai. HYTE-viestiä saa välittää eteenpäin. Pohjois-Savon HYTE löytyy myös Facebookista [Pohjois-Savon HYTE](#), [Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö](#) ja Twitteristä [PSHYTE](#) sekä Instagramista PohjoisSavonHYTE

POHJOIS-SAVON HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN AJANKOHTAISTA

Pohjois-Savon HYTE-tiimi lomailee heinäkuun. Seuraava uutiskirje ilmestyy poikkeuksellisesti elokuun toisena torstaina. Ihanaa, rentouttavaa kesää kaikille!

- **Lapset puheeksi –menetelmäkoulutus 17.8.,6.9. ja 27.9.2022 klo 9.30-15.30** Kuopiossa. 1-2 osallistujaa / Pohjois-Savon kunta. Huomioimme erityisesti kunnat, joissa ei ole vielä LP-menetelmäosaajia ja kunnan omaa LP- kouluttajaa. Koulutus on maksuton. Järjestäjänä Pohjois-Savon HYTE-tiimi. [Lisätietoja](#). Ilmoittautuminen osoitteeseen helena.tormi@kuh.fi 5.8. mennessä. Huom! Marras – joulukuussa 2022 alkaa LP- kouluttajakoulutus, joka mahdollistaa oman LP- kouluttajan

saamisen kuntaan. Tähän koulutukseen voi ilmoittautua (helena.tormi@kuh.fi) jo nyt, mutta tarkemmat tiedot koulutuksesta heti elokuussa.

- **Vireyttä seniorivuosiin - ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön koulutus 24.8.2022 klo 12.00-15.30**, KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Tavoitteena on tehdä tunnetuksi ikääntyneiden ruokasuosituksia ja viedä käytäntöön suosituksien kirjattuja hyviä käytäntöjä. Järjestäjänä POSOTE20, VRN, HYTE-tiimi ja Pohjois-Savon kunnat. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#).
- **Pohjois-Savoon julistetaan koulu- ja päiväkotirauha pe 26.8.2022 klo 10** Kuopion torilavalla - tule mukaan paikan päälle tai verkkoyhteyksin. Kaikenikäiset pohjoissavolaiset ovat tervetulleita seuraamaan tapahtumaa joko paikan päällä tai suorana lähetyksenä netissä. Tapahtuman suoran lähetyksen linkki löytyy lähempänä tilaisuutta osoitteesta: www.kuopio.fi/lapset-ja-nuoret2. Koulu- ja päiväkotirauhan julistajana toimii upea, rohkea artisti Isaac Sene, joka myös esiintyy tilaisuudessa. Lisäksi pääsemme nauttimaan taikuri Matias Suomalaisen ja K-pop-tanssiryhmä Nameless Dance Crew:n mahtavista esityksistä. Tapahtuma on koko Pohjois-Savon yhteinen ja sitä tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimi sekä Kuopion kaupunki.
- **Pohjois-Savon lähisuhdeväkivaltakoulutus 9.9.2022 - Tunnista ja turvaa**. KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Koulutus on menetelmäkoulutus lähisuhdeväkivallasta. Käydään läpi väkivaltatyön puheeksioton, tunnistamisen ja turvaamisen työkaluja. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen luentosarjat jatkuvat:** Ei tarvitse ilmoittautua. Aiheet ja teemat:
  - 25.8.2022 klo 12.00–12.30 Kaatumisvaaran vähentäminen: Fall T.I.P.S mallin esittely ja kokemuksia. Asiantuntijana Tarja Tervo-Heikkinen, klinisen hoitotyön asiantuntija, KYS
  - Linkit luentosarjoihin ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskut:** Liity mukaan teams yhteyksin. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkit tilaisuuksiin ja myöhemmin tallenteet (2vk ajan nähtävissä) Pohjois-Savon [seksuaaliterveyden edistämisen sivulla](#). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Ajankohdat ja aiheet:
  - ke 24.8.2022 klo 12.00–12.30 Seksuaalihuolet mielessä ja mielen huolet seksuaalisuudessa.
  - ti 17.9.2022 klo 12.00-12.30 Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan puheeksiotto
  - to 27.10.2022 klo 12.00-12.30 Kohdunkaula syövän seulonta.
- **Itsemurhien ehkäisy päivän tilaisuus 10.9. klo 13.00 - 14.30** Kauppakeskus Matkus, Kuopio. Tilaisuuden järjestää Pohjois-Savon itsemurhien ehkäisyverkosto. Tilaisuus on kaikille avoin ja mahdollisuus kuulla mm. asiaa itsemurhien ehkäisystä ja paneelikeskustelu.
- **Pohjois-Savon raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyden edistämisen foorumi. 14.9.2022 klo 12-14.30**. Järjestäjänä: Kuopion ensikotiyhdistys ry./ Stressistä säätelyyn -hanke, PSSHP/pikkulapsipsykiatria ja PSSHP/ HYTE- tiimi Teemana: Raskausajanmielenterveys ja raskausajan hyvinvoinnin vaikutukset lapsenmielenterveyden kehittymiseen. [Lisätietoja](#).
- **Yksinäisyys puheeksi - koulutus 27.9. klo 14-16** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Pohjois-Savon HYTE-tiimi Helsinki Mission kanssa. Koulutuksessa saa työkaluja omaan työhön aikuisen yksinäisyyden ymmärtämiseen ja asian kanssa työskentelyyn. Koulutuksen lopuksi kerrotaan mahdollisuudesta asiakasohjaukseen sekä tulevasta maksuttomasta yksinäisyystyön menetelmäkoulutuksesta. [Lisätiedot ja ilmoittautuminen](#).
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022 Kuopiossa**. Järjestäjänä PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoinkäymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 2-koulutus 16.-17.11.2022** Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät.

Mielenterveyden ensiapu@2-koulutuksessa osallistuja saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun askeleita. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen.](#)

- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. Ohjelma ja ilmoittautuminen julkaistaan myöhemmin [seksuaaliterveyden edistämisen sivuilla.](#)

POSITIIVISUUS RUOKKII POSITIIVISUUTTA JA KEHUTUKSI TULEMINEN KOHENTAA TUTKITUSTI MIELEN HYVINVOINTIA

Arvoisa kumppanimme, olet huippu!

Mieliteko-ohjelman ensimmäinen toimintavuosi alkaa olla loppuillaan. Kesälomat hämöttävät itsekelläkin, Teillä ja meillä. Vuosi on ollut erittäin mielenkiintoinen ja monella tapaa opettavainen. Olemme saaneet tehdä kanssanne loistavaa ja monipuolista yhteistyötä. Haluan lausua Teille sydämelliset kiitokset yhteistyön toteuttamisesta kaikkien Mieliteko-ohjelman toteuttajien puolesta, KIITOS!

Olemme tuoneet esille karuja tosiasioita pohjoissavolaisten sairastavuudesta. Toisaalta viestimme ja tekemisemme on ollut positiivisuutta ja optimismia ruokkivaa, toivojournalismia. Olemme taklanneet puhumattomuuden kulttuuria ja se työ jatkuu entistä vahvempana, kun palaamme kesälaitumilta työn ääreen. Puhuminen yhdistää, lämmittää ja liittää meidät toisiimme. Se on elämän liimaa. Tarvitsemme sitä voidaksemme hyvin. On hyvä pysähtyä miettimään sitä, mikä elämässä on kaikkein tärkeintä. Meidän tahtotilamme on kymmenen miljoonaa tekoa hyvän mielen puolesta. Hyvän tahdon ja teon äärellä voimme jopa herkistyä. Jokainen ihminen on yhtä arvokas ja jokaista tulee kunnioittaa.

Lanseerasimme toukokuussa mahtavan vastaanoton saaneen Kehukopin. Maailmaan mahtuu aina lisää kannustavia ja kiittäviä sanoja. Voimme jokainen levittää ympärillemme iloa ja hyvää mieltä. Nyt saa kehua – kehumiskehoite Sinulle: teethän hyvän mielen teon ja kehut ystävääsi, kumppaniasi, työtoveriasi, ihan ketä vaan! Kehu kaveria kehu kopissa, katso lisää lue lisää kohdasta. Mahtavaa kesää toivottaen Mieliteko-ohjelman väki!

LUE LISÄÄ

POHJOIS-SAVON HYTE:N JA YHTEISTYÖTAHOJEN KOULUTUKSIA TARJOLLA

ELOKUU

- **Ongelmallisen rahapelaamisen koulutukset syksyllä 2022.** Aluetuki/THL järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille tarkoitettuja maksuttomia verkkokoulutuksia rahapelaamisen puheeksiotosta, rahapeliongelman tunnistamisesta ja rahapeliriippuvuuden hoidosta. [Tutustu ja ilmoittaudu.](#)
- **Lapset puheeksi –menetelmäkoulutus 17.8.,6.9. ja 27.9.2022 klo 9.30-15.30** Kuopiossa. 1-2 osallistujaa / Pohjois-Savon kunta. Huomioimme erityisesti kunnat, joissa ei ole vielä LP-menetelmäosaajia ja kunnan omaa LP- kouluttajaa. Koulutus on maksuton. Järjestäjänä Pohjois-Savon HYTE-tiimi. [Lisätietoja.](#) Ilmoittautuminen helena.tormi@kuh.fi 5.8. mennessä.
- **Lähisuhdeväkivallasta aiheutuva palveluiden käyttö ja kustannukset (LAKU) –hankkeen tulosten julkistustilaisuus 22.8.2022 klo 12.-15.45** THL ja verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL. Kaikki aiheesta kiinnostuneet ovat tervetulleita seminaariin. Erityisesti seminaari sopii päättäjille, ammattilaisille, tutkijoille, opiskelijoille ja järjestöjen edustajille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 23.8.2022 klo 9-12,** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille: [koulutuskalenteri](#) ja [ilmoittautuminen](#).
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisku: Seksuaalihuolet mielessä ja mielen huolet seksuaalisuudessa. 24.8.2022 klo 12.00–12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Marjo Tossavainen, Psykologi, FT, psykoterapeutti ja seksuaaliterapeutti, YTHS. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskujen sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen väelle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta.](#)
- **Vireyttä seniorivuosiin - ikääntyneiden ruokasuositukset käytäntöön koulutus 24.8.2022 klo 12.00-15.30** KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Tavoitteena on tehdä tunnetuksi ikääntyneiden ruokasuosituksia ja viedä käytäntöön suosituksen kirjattuja hyviä käytäntöjä. Järjestäjänä POSOTE20, VRN, HYTE-tiimi ja Pohjois-Savon kunnat. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Vireyttä seniorivuosiin - ikääntyneiden ruokasuositus käytäntöön 24.8.2022 klo 12-15.30,** KYS auditorio ja teams. Lisätietoja myöhemmin.
- **Soveltavan liikunnan päivät 24.-25.8.2022** Helsingissä ja verkossa. Tapahtumassa käsitellään alan ajankohtaisia aiheita, esitellään uutta tutkimusta ja päästään kokeilemaan soveltavaa liikuntaa käytännössä. Keskipisteessä ovat liikkujien kokemukset soveltavasta liikunnasta. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen luentosarjan luento 25.8.2022 klo 12.00–12.30 Kaatumisvaaran vähentäminen: Fall T.I.P.S mallin esittely ja kokemuksia.** Asiantuntijana Tarja Tervo-Heikkinen, kliinisen hoitotyön asiantuntija, KYS. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkki ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Ehkäisevän työn uudet rakenteet ja yhteistyön muodot. 25.08.2022 klo 13-15.30.** THL. Webinaari. THL julkaisee uuden oppaan kunnille ja hyvinvointialueille ehkäisevän päihdetyön laadukkaan ja vaikuttavan toteuttamisen tueksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden uudistuessa myös ehkäisevä päihdetyö asettuu osana muuta terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä uusiin rakenteisiin. Ehkäisevä päihdetyö kunnissa ja hyvinvointialueilla -webinaari käy läpi uudistuneita vastuita ja rooleja, sekä antaa konkreettisia esimerkkejä laadukkaan ehkäisevän päihdetyön rakentamisesta kunnissa, hyvinvointialueilla ja niiden yhdyspinnoilla. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Mieliteko -ohjelma järjestää Mielenterveysjohtamisen valmennusta. Tunnehaavoja huomioiva ihmisen kohtaaminen 25.8. klo 14.00–15.30** teams yhteyksin. Kohderyhmä: Pohjois-Savon Mieliteko-ohjelmaan osallistuvien kuntien päättäjät, johtavat viranhaltijat, yritysten, järjestöjen, seurakuntien

edustajat ja muut valmennuksesta kiinnostuneet. Valmentaja: Terapeutti, hammaslääkäri Kati Sarvela. [Ilmoittautuminen.](#)

• **Luontolähtöinen Ystäväpiiri -ohjaajakoulutus Kuopiossa syksyllä 2022 (5pv: ti 30.8., 6.9., 27.9., 8.11. ja 13.12.2022 klo 9-16).** Tietoa ja välineitä iäkkäiden ihmisten yksinäisyyttä vähentävän Ystäväpiiri-ryhmän suunnitteluun, toteutukseen ja ohjaamiseen. Paikka Kuopio, Palvelualan opisto, Asemakatu 4. Koronatilanteen vaatiessa etänä. Hinta ammattilaisille 100

e/hlö, vapaaehtoistoimijoille maksuton. Koulutukseen haetaan mukaan täyttämällä [lomake](#) 9.8.2022 mennessä. [Lisätietoja](#)

• **Pakolaistaustaisten ihmisten mielenterveyteen keskittyvä tapahtuma. 31.8. - 1.9.2022** Järjestäjänä THL/ PALOMA-osaamiskeskus. Etä- ja lähitilaisuus. Kohderyhmä: eri alojen asiantuntijat ja ammattilaiset, jotka kohtaavat työssään pakolaistaustaisia ihmisiä ja vastaavat palveluiden suunnittelusta sekä aiheesta kiinnostuneet opiskelijat. Tilaisuudessa kuultavissa puheenvuoroissa esitellään tuoretta tutkimustietoa, hyviä käytäntöjä ja uusia työkaluja. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

SYYSKUU

• **Käyttäytymisellään reagoivat lapset 1/2-webinaari: Ryhmänhallintataidot kouluissa ja varhaiskasvatuksessa opettajien ja muun henkilöstön tukena 5.9.2022 klo 14-16** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä: Opettajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja opiskeluhoollon henkilöstö. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)

• **Mikä siinä syömisessä on niin vaikeaa? - tietoa kasvattajille syömishäiriöistä, syömisestä oireilusta ja syömishäiriömyönteisestä kulttuuristamme. 6.9.2022 klo 9.00-11.30** webinaari. Järjestäjä Länsi- ja Sisä-Suomen AVI. Webinaarin tavoitteena on antaa perustietoja syömishäiriöistä lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Tapahtuma on tarkoitettu kaikille opetus- ja kasvatustieteen ammattilaisille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

• **Mieliteko -ohjelma järjestää Mielenterveysosaamisen valmennusta. Tunnehaavoja huomioiva ihmisen kohtaaminen 7.9. klo 14.00-15.30** teams yhteyksin. Kohderyhmä: Pohjois-Savon Mieliteko-ohjelmaan osallistuvien kuntien kaikkien sektorien työntekijät, lähijohtajat, esihenkilöt, työllisyyspalveluissa toimivat sekä muut valmennuksesta kiinnostuneet
Valmentaja: Terapeutti, hammaslääkäri Kati Sarvela. [Ilmoittautuminen](#)

• **Omahoitovalmennusohjaaja – koulutus. 7.9., 14.9., 5.10., 2.11. ja 7.12. 2022.** Teams. Järjestäjänä Vanhustyön keskusliitto. Omavalmennuksella parannetaan iäkkäiden pariskuntien hyvinvointia, joita muistisairaus koskettaa. Koulutus sisältää viisi lähiopetuspäivää ja lisäksi koulutuksen aikana ohjataan esimerkiksi omassa toimintaympäristössä tapahtuva Omahoitovalmennus-ryhmä. Etsimme koulutuksesta kiinnostuneita henkilöitä, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia tai vapaaehtoisia, kouluttautumaan Omahoitovalmennus-toiminnan ryhmänohjaajaksi. Omahoitovalmennus-koulutuksen hinta on 100 euroa / ammattilainen ja vapaaehtoistoimijoille sekä opiskelijoille koulutus on maksuton. [Tarkemmat tiedot](#)

• **Työterveyshoitajien ja työttömien terveystarkastuksia tekevien terveydenhoitajien työote 8.9.2022 klo 13-16** verkkotilaisuus. Järjestäjänä THL. Työttömien terveyden tueksi työpajojen tavoitteena on

tukea vertaisoppimista ja vertaistiedonvaihtoa toimivista käytännöistä työttömien terveystarkastuksissa ja niihin liittyvissä palveluissa, kartoittaa kansallisen tason kehittämistarpeita, rakentaa ammattilaisten kanssa kansallista suositusta työttömien terveystarkastuksesta. [Lisätietoja](#)

• **Valtakunnalliset neuvolapäivät - juhlawebinaari 2022** torstaina 8.9.2022 klo 9.00-16.30. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

- **Pohjois-Savon lähisuhdeväkivaltakoulutus 9.9.2022 - Tunnista ja turvaa.** KYS auditorio tai liity mukaan teams yhteyksin. Koulutus on menetelmäkoulutus lähisuhdeväkivallasta. Käydään läpi väkivaltatyön puheeksioton, tunnistamisen ja turvaamisen työkaluja. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Itsemurhavaara: miten tunnista ja miten toimin? 9.9.2022 klo 12 - 15.00** teams yhteyksin. Järjestäjänä THL. Seminaarissa esitellään itsemurhavaaran tunnistamiseen soveltuvia menetelmiä ja toimintamalleja. Sisältö on suunniteltu erityisesti kunnan terveyden edistämisen tai mielenterveystyön parissa työskenteleville ja näistä toiminnoista vastaaville esimiehille, mutta tilaisuus on avoin laajalle yleisölle sekä aihepiiriin tutkijoille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Itsemurhien ehkäisy päivän tilaisuus 10.9. klo 13.00 - 15.00** Kauppakeskus Matkus, Kuopio. Tilaisuuden järjestää Pohjois-Savon itsemurhien ehkäisyverkosto. Tilaisuus on kaikille avoin ja mahdollisuus kuulla mm. asiaa itsemurhien ehkäisystä ja paneelikeskustelu.
- **Pohjois-Savon raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyden edistämisen foorumi 14.9.2022 Klo 12-14.30** teams yhteyksin. Foorumin tavoitteena on kokoontua yhdessä keskustelemaan raskaus- ja vauva-ajan mielenterveyteen liittyvistä teemoista, alueemme käytännöistä ja hyvistä työtapoista. Foorumi kokoontuu jatkossa neljä kertaa vuodessa. Järjestäjät: KYS/pikkulapsipsykiatria, Kuopion ensikotiyhdistys ry./ Stressistä säätelyyn -hanke sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri/HYTE -tiimi. [Lisätietoja](#)
- **Päiväkoti- ja kouluruoka - mikä avuksi jos ei maistu? 14.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Materiaaleja myös eri kielitaustaisille ja erityisen tuen perheille. Miksi ruoka ei aina maistu? Mitä voit asialle tehdä varhaiskasvatuksessa, koulussa, kotona tai ruokapalveluissa? Pääset tutustumaan myös valmiisiin ohjausmateriaaleihin. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **Kuntamarkkinat 14.-15.9.2022.** [Lisätietoja.](#)
- **Rahapeliriippuvuus hallintaan – menetelmäkoulutus 15.9.2022 klo 9–14** Järjestäjänä Rahapeliklinikka ja Sovatek-säätiö. Rahapeliriippuvuus hallintaan -menetelmäkoulutuksessa (1,5 päivää) osallistuja saa teoriaan ja käytäntöön perustuvan kokonaiskuvan rahapeliriippuvuuden hoidosta kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksen mukaisesti. Koulutus perustuu Rahapeliriippuvuus hallintaan - Terapeutin käsikirjaan ja Rahapeliriippuvuus hallintaan - Asiakkaan työkirjaan (Ladouceur & Lachance 2020). Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, joka työssään kohtaa asiakkaita ja potilaita, joilla on rahapeliongelmia. [Ilmoittautuminen ja lisätietoja](#)
- **Seksuaaliterveys 2022 -koulutuspäivät 15.-16.9.2022** Helsingissä. Teemana seksuaalisuus ja sen eri muodot elämän eri vaiheissa. Järjestäjänä Suomen kättilöliitto ry. [Lisätietoja](#)
- **HYTE-treffit 16.9.2022 klo 10–11** verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL ja Kuntaliitto. Kohderyhmä: kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille. Tilaisuudessa kuullaan kuntien hyte-työn kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä puheenvuoroja ja käydään yhteistä keskustelua. [Ohjelma ja lisätietoja](#)
- **Kansanterveyspäivä 19.9.2022** paikan päällä Helsingissä tai videon välityksellä. Päivän teemana on terveyden eriarvoisuuden vähentäminen. Ohjelma, lisätietoja ja linkki löytyvät [Kansanterveyspäivän sivuilta.](#)
- **Kasvikset - lisää väriä lasten lautasille 21.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Kuusi kourallista päivässä? Viittä eri väriä? Tule kuulemaan, kuinka kannustaa lasta kasvisten monipuoliseen käyttöön päiväkodissa, koulussa ja kotona. Nappaa valmiit ideat ohjaukseen ja kasvatukseen. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **Pohjois-Savon hyvinvointivajeet ja niiden korjaaminen – HYTE-työn painopisteet ja vaikuttavat menetelmät 22.9.2022 klo 13-15** teams yhteyksin. Esittelyssä mm. Savuton kunta -toimintamalli ja Mielenterveystalo.
- **Maailman ehkäisy päivä, maksuttoman ehkäisyn kansallinen tilaisuus 26.9.2022** alustava, ohjelma tarkentuu myöhemmin. Järjestäjänä THL, Sote-uudistus.

- **Käyttäytymisellään reagoivat lapset 2/2 - webinaari: Joustavasti tehostuvan tuen ketju johtaminen: mistä joustavasti tehostuvan tuen vaikuttavat elementit rakentuvat? 26.9.2022 klo 14-16** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä: Opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien, koulujen ja opiskeluhuollon sekä varhaiskasvatuksen johto ja suunnittelijat. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Etukeno - liikuntaneuvonta sotemyllerryksessä 27.9.2022 klo 10-11.15** verkkoyhteyksin. Mitä tapahtuu kuntien liikuntaneuvonnalle soteuudistuksessa? Miten hyvinvointialueet ja liikuntapalvelut saadaan puhaltamaan yhteen hiileen, jotta asiakas saa jatkossakin laadukasta liikuntaneuvontaa? Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä on laatinut ohjeistukset liikuntaneuvonnan järjestämisestä hyvinvointialueiden ja kunnan liikuntapalveluiden välillä. Mitä eväitä työryhmän ohjeistukset antavat muutokseen? Nostamme ohjeistuksista keskusteluun kolme keskeistä teemaa: liikuntaneuvonnan vastuunjako, kunnan ja tulevien hyvinvointialueiden tiedonsiirto sekä neuvonnan indikaattorit. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisku: Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan puheeksiotto. 27.9.2022 klo 12.00–12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Anna Korhonen, Tyttöjen Talo, Setlementti Puijola, Kuopio. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskujen sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen väelle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta.](#)
- **Vaikutusten ennakoarvionnilla vaikuttavampia päätöksiä. 27.9.2022 klo 13-15.** Webinaari. Järjestäjänä THL. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen sitä, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Ennakkovaikutusten arviointi on tärkeä työkalu myös vaikuttavan ehkäisevän päihdetyön johtamisessa. Lisätietoja [THL:n tapahtumakalenterista](#)
- **Yksinäisyys puheeksi - koulutus 27.9. klo 14-16** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Pohjois-Savon HYTE-tiimi Helsinki Mission kanssa. Koulutuksessa saa työkaluja omaan työhön aikuisen yksinäisyyden ymmärtämiseen ja asian kanssa työskentelyyn. Koulutuksen lopuksi kerrotaan mahdollisuudesta asiakasohjaukseen sekä tulevasta maksuttomasta yksinäisyystyön menetelmäkoulutuksesta. [Lisätiedot ja ilmoittautuminen.](#)
- **Ateriarytmi - miksi ja miten lasten ruokailusta säännöllisempää 28.9.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Unohtuuko aamupala toistuvasti? Onko välipalalla väliä? Entä mitä haittaa jatkuvasta napostelusta on? Kuinka puhua ateriarytmistä lasten ja vanhempien kanssa? Luvassa asiaa säännöllisen ateriarytmin tukemisesta ja valmiit ohjausmateriaalit käyttöösi. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **"Laita pari kuvaa" - suoraa puhetta somemaailmasta 29.9.2022 klo 9-16** Helsingin Suvilahti Tiivistämö tai osallistu etänä. Seminaari on ilmainen. Järjestäjänä Sua varten somessa-hanke. Suoraa puhetta somesta, seksuaalisuudesta ja seksuaalirikoksista! Mitä somessa tapahtuu juuri nyt? Mitä ammattilaisen on hyvä siitä tietää? Seminaarissa kuulet nuorten ääntä suoraan kentältä ja saat ajankohtaista tietoa verkkovälitteisistä seksuaalirikoksista, niihin puuttumisesta sekä niiden ennaltaehkäisystä. Tilaisuudessa on runsaasti aikaa yhteiselle keskustelulle, kysymyksille ja ajatusten vaihtamiselle. Tehdään yhdessä somesta turvallinen! Seminaarin päättää erityistason seksuaaliterapeutti, luennoitsija, kouluttaja, somevaikuttaja ja tietokirjailija Marja Kihlström. Seminaari on avoin kaikille kiinnostuneille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#) 22.9. mennessä.
- **Palaset-työmenetelmä.** Sininauhaliitto ja Irti Huumeista ry kouluttavat sosiaali-, terveys- tai kasvatusalan ammattilaisia syksyllä 2022. Palaset -työmenetelmä auttaa ammattilaisia tukemaan läheisiä nuoren huumeiden käytön synnyttämässä kriisissä. Malliin kuuluu läheisiä tukeva itseapuopas, perhekeskeiset tapaamiset ja vertaistukiryhmä. Maksuton koulutus järjestetään verkkoalustalla kolmena iltapäivänä. Kunkin koulutusosion pituus on 3,5 tuntia. Lisäksi koulutukseen kuuluu yksi myöhemmin

järjestettävä jatkotapaaminen. Osallistujat saavat yksilöllistä tukea työmenetelmän käyttöönottoon.

[Tarkemmat tiedot](#)

LOKAKUU

- **Osallisuusviikko 3.-6.10.2022.** Osallisuus työkalut käyttöön. Osallisuusviikolla tutustut osallisuuden edistämisen käytännön työkaluihin. Tilaisuudet on suunnattu osallisuus työtä tekeville sekä kaikille aiheesta kiinnostuneille. Kaikki tilaisuudet ovat maksuttomia. Järjestäjänä Sokra. [Lisätietoja](#)
- **Lapsi kiukuttelee - ja muut haastavat (ruoka)kasvatustilanteet. 5.10.2022 12.30-13.30. webinaari** Kaikille lasten parissa työskenteleville ammattilaisille. Miksi ruualla ei kannata lahjoa lasta? Kuinka tukea vanhempia toimimaan rakentavasti haastavissa tilanteissa? Tarjolla taustatietoa, toimintaideoita ja valmiita materiaaleja haastavien ruokakasvatustilanteiden puheeksi ottoon ammattilaisille. Järjestäjänä Ruukku ry ja Neuvokas perhe, Ruokailoa kaikille -hanke (STM:n terveyden edistämisen määräraha). [Lue lisää ja ilmoittaudu](#)
- **Tasa-arvopäivät 6.-7.10.2022.2022** Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella Helsingissä sekä verkossa. Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, tasa-arvotoimijoiden verkoston ja oikeusministeriön Yhdenvertaisuuden tekijät -hankkeen kanssa. Tapahtuman teemana on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tekijät. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Terveysliikuntapäivät 12.-13.10.2022.** Väestötutkimusten karu viesti - Lisää liikettä kenelle? Järjestäjänä UKK-instituutti. Päivän teemat; puoli vuosisataa liikkumisen väestötutkimuksia, liikkumisen ja paikallaanolon trendit taaperosta senioriin, keitä ne on ne vähän liikkuvat? Näkykö vähenevä liikkuminen huonompana kuntona? Lisää liikettä, miten ja kuka maksaa ja kenellä on vastuu? [Lue lisää seminaarista.](#)
- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 20.10.2022 klo 9-12,** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Koulutuksen kohderyhmä: Koulutus on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)
- **Mielenterveysstrategia: Positiivisen mielenterveyden mittaaminen 26.10.2022 klo 10-14.30** verkkotilaisuus. Järjestäjänä THL. Tilaisuudessa esittelemme positiivisen mielenterveyden käsitettä, sen mittaamista sekä tutkimustuloksia, joissa positiivista mielenterveyttä on mitattu. Kohderyhmä Mielenterveyden edistämisen parissa työskentelevät ammattilaiset ja esihenkilöt, mielenterveysstrategiaa toteuttavat hanketyöntekijät ja kuntatoimijat sekä kaikki positiivisesta mielenterveydestä ja sen mittaamisesta kiinnostuneet. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Turvataidot ja kaveruus varhaiskasvatuksessa - Kiusaamiselle STOPPI, kiusaamisen ennaltaehkäisy turvataitokasvatuksen avulla. 26.10. klo 12.30-15.30** webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä varhaiskasvatuksen henkilöstö. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisku: Kohdunkaula syövän seulonta 27.10.2022 klo 12.00-12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Veli-Matti Partanen, kohdunkaulan syövän seulonnan kehittämispäällikkö. Suomen Syöpärekisteri. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskujen sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen välle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta.](#)

- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022.**

Kuopiossa. Koulutuksen järjestää PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoin käymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.

MARRASKUU

- **Turvataidot ja kaveruus - Kiusaamiselle STOPPI! 2.11.2022** klo 12.30-15.30 webinaari. Järjestäjänä AVI. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Valtakunnallinen Aggredi -seminaari 2.-3.11.2022**, Turku, Logomo. Seminaariin mahtuu 200 osallistujaa. Hinta 50e/ osallistuja. Seminaari on suunnattu niin ammattilaisille, opiskelijoille kuin kaikille väkivaltatyöstä kiinnostuneille. Ilmoittautumiset 2.9. mennessä. Järjestäjänä Aggredi. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Valtakunnalliset Terveysneuvontapäivät 2.-3.11.2022** Lahdessa tai osallistu etänä. Tapahtuma toteutetaan hybridinä. Ilmoittautumisen yhteydessä valitse, osallistutko tapahtumaan paikan päällä vai etänä. Kohderyhmä: Huumeiden käyttäjille suunnattua sosiaali- ja terveysneuvontaa toteuttavat ammattilaiset, vertaistoimijat, terveysneuvontapalveluita käyttävät, sosiaali- ja terveydenhuollon muu henkilöstö sekä aiheesta kiinnostuneet päättäjät ja virkamiehet. Tilaisuus on maksullinen. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Pro-seminaari 3.-4.11.2022.** ProKoulun, ProSkolan ja ProVakan yhteinen seminaari Jyväskylän yliopistolla, livetapaaminen. Järjestäjänä Niilo Mäki Instituutti ja InterLearn- tuktimusyksikkö. Jaetaan tutkimustietoja hyviä käytänteitä kehittämistyössä mukana olevista kunnista. Kohderyhmä: Pro-kehittämistyötä jo tekeville tai kehittämistyöstä kiinnostuneille tahoille. Maksuton. [Lisätietoja.](#)
- **Suojele, älä sivuuta - tietoa lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista ja niiden torjunnasta. 8.11.2022 klo 8.30-15.30**, Helsinki tai osallistu verkkoyhteyksin. Järjestäjänä Pelastakaa Lapset ja Etelä-Suomen AVI. Tule kuulemaan ammattilaisten, tutkijoiden ja viranomaisten puheenvuoroja lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta, siihen liittyvistä rikosprosesseista sekä seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. Seminaarissa saadaan lisäksi tietoa seksuaalirikoslain kokonaisuudesta lapsiin kohdistuvien rikosten näkökulmasta. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Rahapeliriippuvuus hallintaan – menetelmäkoulutus 8.11.2022 klo 9–14** Järjestäjänä Rahapeliklinikka ja Sovatek-säätiö. Rahapeliriippuvuus hallintaan -menetelmäkoulutuksessa (1,5 päivää) osallistuja saa teoriaan ja käytäntöön perustuvan kokonaiskuvan rahapeliriippuvuuden hoidosta kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksen mukaisesti. Koulutuksen käytyään osallistujalla on valmiudet arvioida ja hoitaa henkilöä, jolla on rahapeliongelma. Koulutus perustuu Rahapeliriippuvuus hallintaan - Terapeutin käsikirjaan ja Rahapeliriippuvuus hallintaan - Asiakkaan työkirjaan (Ladouceur & Lachance 2020). Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, joka työssään kohtaa asiakkaita ja potilaita, joilla on rahapeliongelma. Koulutuksesta saa todistuksen. [Ilmoittautuminen ja lisätietoja](#)
- **Saatavuuden ehkäisy osana kuntien ja alueiden ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta 8.11. klo 13-15.00. Webinaari.** Alkoholien saatavuuden ehkäisy on keskeinen ehkäisevän päihdetyön muoto. Syksyn webinaari tarjoaa työkaluja, kokemuksia ja keskustelun mahdollisuuksia kaikille ehkäisevää päihdetyötä suunnitteleville ja toteuttaville amattilaisille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 2-koulutus 16.-17.11.2022** Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät. Mielenterveyden ensiapu®2-koulutuksessa osallistuja saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun

askeleita. Koulutuksen käytyään osallistujia osaa ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä asioita, tarjota apua ja tarvittaessa ohjata hoitoon. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen.](#)

- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 18.11.2022 klo 9-12**, teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Koulutuksen kohderyhmä: Koulutus on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)
- **Maksuttoman ehkäisyn kansallinen tilaisuus 24.11.2022**, alustava. Järjestäjänä THL, Sote-uudistus.
- **Mielenterveysmessut verkossa 22.-27.11.2022.** Mielenterveysmessuilla on tarjolla uutta tietoa ja tukea työhön sekä asiakkaiden kohtaamiseen. Syksyn seminaariohjelmasta poimittua: THL:n kehittämispäällikkö Teija Strand kertoo ikääntyneiden päihteiden käytöstä ja puheeksioton työvälineistä tiistaina. Järjestäjänä Mielenterveyden keskusliitto. Ohjelmasta löytyy myös maksutonta ohjelmaa. [Ohjelma ja lisätietoja.](#)
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päivä 24.11.2022 klo 9.30-15.30** [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. Ohjelma julkaistaan myöhemmin [seksuaaliterveyden edistämisen sivuilla.](#)

JOULUKUU

- **HYTE-treffit 9.12.2022 klo 10-11** verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL ja Kuntaliitto. Kohderyhmä: kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille Tilaisuudessa kuullaan kuntien hyte-työn kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä puheenvuoroja ja käydään yhteistä keskustelua. [Ohjelma ja lisätietoja](#)

OPPAITA JA VERKKOKURSSEJA

- **POSOTE20 Tulevaisuden sote-keskus -hankkeen lähisuhdeväkivallan kyselyn tulokset** ovat nyt luettavissa [selvityksestä](#). Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa, kuinka lähisuhdeväkivaltaa tällä hetkellä ehkäistään eri lapsia, nuoria ja perheitä tavoittavissa palveluissa ja toiminnoissa, ja millaisia ohjeita ja valmiuksia on lähisuhdeväkivallan puheeksiottoon tai lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden tai käyttäneiden ohjaamisesta tai saattamisesta sopivaan palveluun.
- THL on julkaissut **ohjeet kunnille ja hyvinvointialueille lähisuhdeväkivallan ehkäisyn** koordinaattorakenteiden ja lähisuhdeväkivallan vastaisen toiminnan järjestämiseksi. Tarkistuslistan avulla voit nopeasti arvioida, miten kattavasti väkivallan vastaisen työn rakenteet on alueella järjestetty ja

tarkistuslista ohjaa vaikuttamaan siihen, miten suositellut väkivallan vastaisen työn rakenteet ja menetelmät ovat hyvinvointialueella ja kunnassasi käytössä. [Tutustu ohjeisiin.](#)

- **Kestävän kaupunkikehityksen indikaattorit:** YK:n kaupunkikehitysohjelma ja kestävän kaupunkikehityksen kansallinen seuranta on [julkaistu](#). Kuntia haetaan mukaan testaamaan ja kehittämään indikaattoreita. [Ilmoittaudu](#). Hankkeen toteuttavat Suomen ympäristökeskus SYKE ja Motiva Oy, ja se on osa ympäristöministeriön koordinoimaa Kestävä kaupunki -ohjelmaa. Lisätietoja Nufar.finel@syke.fi

- **Turvallisesti kaiken ikää -tapaturmien ehkäisyn ohjelman toimeenpanosuunnitelma** on julkaistu. [Tutustu.](#)

- **Kolme ratkaisuehdotusta kuntayhteistyöhön hyvinvointialueilla.** Kunnat ja hyvinvointialue ovat lain mukaan päävastuussa alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Työn jatkuvuus on varmistettava yhteisillä yhteistyörakenteilla, toimintakäytännöillä ja verkostotyöllä. [Lue lisää](#)

- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkastuslautakuntien arviointikertomuksissa.** Annika Grönroos tarkasteli opinnäytetyössään kuntien tarkastuskertomuksia. Hallinnon ja taloustavoitteiden arvioinnin lisäksi tunnustetaan usein myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tähtäviä toimia ja arvioidaan terveyden edistämisen tavoitteita. [Lue lisää.](#)

- OKM on julkaissut **ohjeistuksen liikuntaneuvonnan koordinointiin** sote-uudistuksen toimeenpanossa. Ohjeistuksessa on mukana liikuntaneuvonta, soveltavan liikunnan palvelut ja Move!-mittaukset. Liikunta säilyy kunnan tehtävänä ja näin ollen kunta tuottaa liikuntapalveluja ja mahdollistaa kuntalaisten liikkumista. Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee luoda keskenään toimiva liikuntaneuvonnan yhdyspinta osaksi elintapaohjauksen kokonaisuutta, eli sopia selkeä tehtävien ja vastuiden jako sekä varmistaa uudenlaiset yhteistyön rakenteet. [Tutustu ohjeistukseen](#) ja [ohjeistusoioina](#).

- UKK:n uusia maksuttomia **aineistoja liikkumisen suosituksista:**

- [ryhmätilanteisiin diasarja](#) aikuisten liikkumisen suosituksista,
- [videoita](#) työikäisten, ikäihmisten ja soveltaen liikkuvien aikuisten suosituksista ja
- [kysymyksiä](#) liikkumistottumuksista keskustelun tueksi

- **Verkkoperehdytys: Ehkäise lähisuhdeväkivaltaa -puheeksiottamisen ja ohjaamiseen polku.** Pohjois-Savon tulevaisuuden sotekeskus(Posote20) -hankkeen, ennaltaehkäisyn osion tarjoama Lähisuhdeväkivallan puheeksiotto ja ohjaaminen verkkoperehdytys on tilattavissa! Pelotta on tuottanut "[Ehkäise lähisuhdeväkivaltaa -puheeksiottamisen ja ohjaamisen polku](#)"- materiaalin ja verkkoperehdytyksen (kesto n.10min). Tavoitteena on vastata juuri meidän alueemme tarpeita ja toiveita lähisuhdeväkivallan ehkäisemisen tukemiseksi.

Lähiesimies tilaa linkin verkkoperehdytykseen Posote20:n hankesuunnittelijalta sähköpostitse: ulla.sarkka@siilinjarvi.fi

- **Suorita uusi [Yhdenvertaisen kunnan tekijät -koulutus](#)**

Koulutus tarjoaa tukea ja ideoita siihen, miten kunnat voivat edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan.

Koulutuksessa paneudumme: yhdenvertaisten palveluiden suunnitteluun, asukkaiden yhdenvertaiseen osallistumiseen, kunnan toimialojen ja työntekijöiden mahdollisuuksiin edistää yhdenvertaisuutta työssään, tavoitteelliseen ja suunnitelmalliseen työhön yhdenvertaisuuden edistämiseksi kunnassa ja toimialarajat ylittävään sekä alueelliseen yhteistyöhön. Koulutus on räätälöity kuntien työntekijöille, mutta se antaa eväitä myös muiden viranomaisten työhön ja julkisten palvelujen suunnitteluun. Voit suorittaa koulutuksen itsenäisesti sinulle sopivana ajankohtana. Koulutus on laadittu osana Yhdenvertaisuuden tekijät -hanketta.

- THL:n uusi **verkkokoulu** lisää ammattilaisten tietoa **kunniaan liittyvästä väkivallasta.**

Verkkokoulu kehittää ymmärrystä kunniaan liittyvän väkivallan ilmiöstä ja auttaa tunnistamaan kunniaan liittyvän väkivallan eri muotoja. Koulutus lisää ammattilaisten valmiuksia puuttua kunniaan liittyvään

väkivaltaan, antaa tietoa ammattilaisten velvollisuuksista, lainsäädännöstä, ihmisoikeuksista ja väkivallan uhrien palveluista. Lisäksi koulutus antaa menetelmiä ja välineitä, joilla voi vahvistaa väkivallan ennaltaehkäisyä, moniammatillisuutta ja kulttuurisensitiivisyyttä. [Tutustu verkkokouluun.](#)

• **Elintapaohjauksen perusteet** 23.8.-4.10.2022 verkkokoulutus. Järjestäjänä UKK-insituutti. Maksullinen. Elintapaohjauksen perusteet -koulutus luo sinulle perustan erilaisiin asiakastilanteisiin, joissa sivutaan tai käsitellään elintapoja. Koulutus kokoaa yhteen ajankohtaista ja tutkittua tietoa sekä konkreettisia työvälineitä elintapaohjaukseen. Samalla opit lisää myös omista elintavoistasi. [Ilmoittaudu.](#)

AVUSTUKSIA

• Kulttuurin ja luovien alojen rakennetuen haku

käynnissä. Rakennetuella edistetään kulttuuri- ja luovien alojen palveluiden sekä tuotanto- ja toimintamallien uudistamista ja digitalisaatiota. Hakuaika päättyy 31.8.2022. Ministeriö järjestää kesällä hakuklinikoita, joissa keskustellaan avoinna olevasta hausta ja hakemisesta, kerrotaan tarkemmin haun sisällöstä ja vastataan hakuun liittyviin kysymyksiin. Hakuklinikat järjestetään Teamsissa. Klinikoiden aikataulu löytyy ministeriön [tapahtumakalenterista](#) Tutustu tarkemmin [hakuilmoitukseen.](#)

• TAiteen edistämiskeskukselta erityisavustukset Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille -

hankkeisiin. Hakuaika: 15.08.2022 - 15.09.2022. Avustusta voivat hakea kunnat ja kuntayhtymät sekä lisäksi yleishyödylliset oikeuskelpoiset yhteisöt (yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, yritykset) silloin, kun suunniteltu hanke toteutetaan yhdessä kunnan kanssa. Avustukset on tarkoitettu kulttuurihyvinvointitoimintaa vahvistaviin hankkeisiin vuosina 2022–2023 osana kansallista ikäohjelmaa. Avustuksilla tuetaan väestön ikääntymiseen varautumista laajalaisesti ja kestävästi, kulttuurihyvinvoinnin osaamisen kehittämistä sekä hyväksi todettujen toimintamallien käyttöönottoa ja juurtumista, pitkäjänteistä ikäihmisille suuntautuvan taide- ja kulttuuritoiminnan kehittämistä mm. osana palvelunohjausta,

lähetetoimintaa sekä etsivää ja löytävää kulttuuriryötä. [Lisätietoja.](#)

KUNTALAISILLE

- **”Ahdistaa masentaa.”- nuorten mielenterveysongelmat kotona.** Webinaari. **10.10.2022 klo 17-18.30.** Yliopistosairaalat HYKS, KYS, OYS TAYS ja TYKS. Kohderyhmä: vanhemmat ja muut asiasta kiinnostuneet. Webinaarin tavoitteena on lisätä vanhempien tietämystä normaaliin murrosikään kuuluvista vaiheista ja auttaa kiinnittämään huomiota tilanteisiin, joiden äärelle on hyvä pysähtyä. [Lisätiedot ja osallistumislinkki](#)
- **Lapset ja nuoret, saat apua huoliin kesälläkin MLL:n lasten ja nuorten puhelimesta** puh 116 111 joka päivä klo 17-20 **ja chatista** maanantaista keskiviikkoon klo 17-20. Lasten ja nuorten puhelimeen voi soittaa jutellakseen ihan mistä tahansa aiheesta aina murheista kuulumisten vaihtoon. Yhteydenottoihin vastaavat MLL:n tehtävään valmentamat vapaaehtoiset päivystäjät, jotka kuuntelevat lapsia ja nuoria kiireettä. Yhteydenotot ovat maksuttomia ja luottamuksellisia. Päivystäjien tukena on aina myös MLL:n ammattilainen. Myös nettikirjepalvelu toimii kesälläkin, voit kirjoittaa itsellesi tärkeistä asioista luottamuksellisesti, kirjeisiisi vastaavat vaihtolovelvolliset vapaaehtoiset aikuiset. [Tutustu nettikirjepalveluun](#)
- **Pikkutöppöset- verkkovieroitushjelma** vauvaa odottaville ja pikkulasten vanhemmille verkkovälitteinen tupakoinnin tai muuna nikotiinituotteen lopettamiseen. Filha ry. Maksuton. [Tutustu.](#)
- **Pelotta väkivaltatyön avopalvelu perhe- ja lähisuhdeväkivallan katkaisemiseksi** sekä turvallisen arjen vahvistamiseksi Kuopion ensikotiyhdistyksessä. Väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden, sille altistuneiden sekä väkivaltaa käyttäneiden auttamiseksi. Apua saatavilla maksutta, Pohjois-Savon alueella. Työskentely yksilö-, perhe- tai paritapaamisissa. Ota yhteyttä: Hilla Bäck p. 044 3697211 ja Vuokko Pekkarinen p.044 3697210
- **Välitähän kuntasi asukkaille kohdistettua viestintää.** Pohjois-Savon HYTE kokoaa kahden viikon välein **Tiesitkö että... vinkkejä kuntalaisille.** Tällä kertaa vinkkinä "Tiesitkö että...hyönteisten puremia ja pistosten lieviä oireita voit hoitaa itse" Vinkkejä lähetetään parin viikon välein ajankohtaisista aiheista. Vinkit löytyvät Pohjois- Savon HYTE:n facebookista, Twitteristä ja [nettisivuiltamme](#)

OTA ROHKEASTI YHTEYTTÄ HYTE-TIIMIIN!

- [Nettisivut](#)
- Seuraa meitä Facebookissa: Pohjois-Savon HYTE ja Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö
- Seuraa meitä Twitterissä: PSHYTE
- PSHYTE tiimi [bloggaa](#). Viimeisimmässä blogissa teemana on "Älä välitä alkoholia alaikäiselle"

Kiitos, kun jaat HYTE-viestiä eteenpäin!

Julkaisemme HYTE-viestin joka kuukauden ensimmäinen torstai. Voit jakaa viestiä tai sen osia vapaasti eteenpäin asiasta mahdollisesti kiinnostuneille. Mikäli haluat tilata HYTE-viestin, ota yhteyttä sade.rytkonen@kuh.fi

Terveisin Pekka, Helena ja Säde

Yhteystiedot
Säde Rytkönen
044 717 6370
sade.rytkonen@kuh.fi

Helena Törmi
044 717 6878
helena.tormi@kuh.fi

[Jos haluat peruuttaa tilauksen, klikkaa tästä.](#)

POWERED BY LIANAMAILER